

Αποτίμηση Ομίλων Αριστείας ΠΣΠΠ 2013-2014: Απόψεις των Γονέων

Αλεξόπουλος Χαράλαμπος
Δάσκαλος, Μ.Α., Διευθυντής 8/Θ ΠΣΠΠ
balexop@upatras.gr

Δρογγίτης Αναστάσιος
Δάσκαλος, Διευθυντής Δ.Σ. Δρεπάνου
adrogitis@sch.gr

Κουτσομητρόπουλος Δημήτριος
Μηχανικός Η/Υ και Πληροφορικής, Μ.Sc., Ph.D., Εκπαιδευτικός 8/Θ ΠΣΠΠ
kotsomit@ceid.upatras.gr

Περίληψη

Το νέο νομικό πλαίσιο (ν. 3966/2011 και οι εφαρμοστικές εγκύκλιοι) έφερε σημαντικές αλλαγές στη στοχοθεσία και τη λειτουργία των Προτύπων Πειραματικών Σχολείων. Μεταξύ αυτών, ήταν και η λειτουργία ομίλων. Στο Πρότυπο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Πανεπιστημίου Πατρών λειτούργησαν κατά το σχολικό έτος 2013-14 εννέα εκπαιδευτικοί όμιλοι. Θελήσαμε να εξετάσουμε την άποψη γονέων και μαθητών για αυτή την καινοτομία. Για την αποτίμηση της λειτουργίας των ομίλων πραγματοποιήθηκε έρευνα με διαδικτυακά ερωτηματολόγια σε γονείς – κηδεμόνες και μαθητές. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα από τα ερωτηματολόγια των γονέων. Η λειτουργία των ομίλων κρίθηκε γενικά ικανοποιητική.

Λέξεις κλειδιά: Πειραματικά Σχολεία, όμιλοι Αριστείας, Αξιολόγηση, Έρευνα Πεδίου

Εισαγωγή

Ο θεσμός των ομίλων εισήχθη για πρώτη φορά στη δημόσια εκπαίδευση με την §δ, αρθρ 36, ν. 3966/2011. Εξάλλου, είναι γνωστό ότι σε πολλά σχολεία και πριν την παραπάνω πρόβλεψη λειτούργησαν όμιλοι σε άτυπη και εθελοντική βάση. Επομένως με βάση το νέο νομικό πλαίσιο, ο όμιλοι καλούνται να καλύψουν τις ανάγκες μαθητών με ειδικές ικανότητες και γενικότερα την καινοτομία και την αριστεία στην εκπαίδευση.

Γύρω από θέμα της αριστείας στην εκπαίδευση έχουν αναπτυχθεί διαφορετικές απόψεις. Σχηματικά, ορίζονται σε δυο κατευθύνσεις.

Η πρώτη άποψη συσχετίζει τον όρο αριστεία στην εκπαίδευση με τον όρο ποιότητα (Harvey & Green 1993). Απαντώνται δύο εκδοχές της έννοιας αριστεία σε σχέση με την εκπαίδευση: α) η αριστεία που αφορά στην επίτευξη υψηλών εκπαιδευτικών προτύπων από κάποιο εκπαιδευτικό οργανισμό και β) η αριστεία που αφορά στην καλή ποιότητα της εκπαίδευσης σε όλες τις φάσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η δεύτερη εκδοχή θεωρείται σημαντικότερη και προϋπόθεση της πρώτης. Τονίζεται δε ότι για την επίτευξη της δεύτερης προσέγγιση της έννοιας της αριστείας είναι σημαντική η συστηματική καλλιέργεια μιας κουλτούρας ποιότητας από τα μέλη του εκπαιδευτικού οργανισμού (Καρύδας, 2013).

Η Kathryn L. Allan (2007) διακρίνει δύο παρόμοιες εκφάνσεις του όρου αριστεία στην εκπαίδευση. Υποστηρίζει πώς η αριστεία στην πρώτη εκδοχή της συνδέεται ευθέως με την επίδοση των μαθητών και μαθητριών και βοηθά στο να ξεχωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες των υψηλών επιδόσεων από τους μέτριους και χαμηλών επιδόσεων μαθητές και μαθήτριες. Ονομάζει αυτή την εκδοχή της αριστείας παραδοσιακή και επισημαίνει ότι αυτή τείνει να δημιουργήσει νικητές και ηττημένους μεταξύ του μαθητικού δυναμικού. Υποστηρίζει ότι αυτή η εκδοχή εξυπηρετεί εντέλει την αγορά εργασίας η οποία έχει ανάγκη από διάφορους εργαζόμενους, εργαζόμενους υψηλών και χαμηλών προσόντων, εργαζόμενους που θα αναλάβουν εργασίες με ποικίλο κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Στον αντίποδα αυτής της όψης, η Allan διακρίνει μια

δεύτερη εκδοχή την οποία ονομάζει μοντέρνα ή σύγχρονη προσέγγιση της αριστείας (modernising view) ή αριστεία θετικού απολογισμού (positive-sum game). Η επιδίωξη αυτής της μορφής αριστείας, μας λέει, δίνει έμφαση στην ενίσχυση των γνωστικών ικανοτήτων όλων των μαθητών και μαθητριών (και όχι μόνο των λίγων) και βασίζεται στην υπόθεση ότι «περισσότερη και καλύτερη εκπαίδευση για όλα τα παιδιά σημαίνει υψηλές γνωστικές και πνευματικές επιτεύξεις για το σύνολο της κοινωνίας» (Allan, 2007, p. 9, Καρύδας, 2013).

Με βάση τους παραπάνω ορισμούς και προσεγγίσεις, μπορούμε με σχετική ασφάλεια να προτείνουμε ότι η αριστεία σε ένα σχολείο θα μπορούσε να επιτευχθεί με τους εξής δύο τρόπους:

1. Με την επιλογή (με συγκεκριμένες διαδικασίες αξιολόγησης) μόνο των αριστούχων μαθητών και μαθητριών για να φοιτήσουν σε αυτό το σχολείο – οπότε μιλούμε για την επιδίωξη της αριστείας μέσω της δημιουργίας ενός σχολείου ‘μαθητικής αφρόκρεμας’.
2. Με την δημιουργία ενός καλού και ποιοτικού σχολείου για όλα τα παιδιά - περίπτωση στην οποία η έννοια αριστεία αφορά στην ποιότητα του σχολείου καθεαυτού, ήτοι στην ποιότητα των υποδομών, των εκπαιδευτικών και της εκπαιδευτικής διαδικασίας. (Καρύδας, 2013).

Η άποψη που ομόφωνα επικράτησε στο σύλλογο διδασκόντων του Σχολείου μας ήταν η δεύτερη. Υποστηρίχθηκε ότι το σημαντικό είναι η λειτουργία ενός καλού σχολείου για όλα τα παιδιά που θα μπορούσε να λειτουργήσει ως παράδειγμα για όλα τα σχολεία.

Στη λογική αυτή, για τη συμμετοχή μαθητών στον όμιλο ελήφθη υπόψη κατεξοχήν το ενδιαφέρον των μαθητών, ενώ δεν διενεργήθηκε επιλογή με βάση τις επιδόσεις τους. Αντίθετα, για να καλυφτεί η αυξημένη ζήτηση κάποιων ομίλων προχωρήσαμε στη λειτουργία διπλών τμημάτων.

Το σχολικό έτος 2013-2014 στο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο λειτούργησαν 9 όμιλοι, ενώ προτάθηκαν άλλοι 4 που δεν λειτούργησαν λόγω χαμηλού αριθμού αιτήσεων συμμετοχής.

Μέθοδος

Σκοπός της έρευνας είναι να γίνει μια πρώτη αποτίμηση της λειτουργίας των ομίλων από την οπτική των γονέων και των μαθητών με την ευκαιρία της ολοκλήρωσης του πρώτου χρόνου λειτουργίας. Τα δεδομένα αντλήθηκαν από γονείς και μαθητές μέσω ανώνυμων ψηφιακών ερωτηματολογίων.

Τα διερευνούμενα πεδία είναι:

- Οι στάσεις των γονέων και των μαθητών σχετικά με τους ομίλους
- Οι στάσεις των μαθητών σχετικά με τους ομίλους
- Τα κριτήρια επιλογής ομίλων από γονείς/κηδεμόνες και μαθητές
- Το βαθμό υλοποίησης των στόχων των Ε.Ο.
- Οι προτιμήσεις γονέων και μαθητών για τη λειτουργία ομίλων κατά το επόμενο σχολικό έτος.

Η εισηγητική ομάδα σχεδίασε δύο ψηφιακά ερωτηματολόγια, ένα για γονείς και ένα για μαθητές. Παράλληλα, δημιουργήθηκε τεχνολογική πλατφόρμα, προσβάσιμη μέσω διαδικτύου, που διευκόλυνε στην καταχώριση και αποδελτίωση των αποτελεσμάτων, ενώ εξασφάλιζε την ανωνυμία. Για την πλατφόρμα αυτή αξιοποιήθηκε η εφαρμογή Google Apps for Education, κατάλληλα παραμετροποιημένη για το διαδικτυακό χώρο ονόματος του σχολείου.

Μετά την πιλοτική συμπλήρωση από μικρό αριθμό γονέων (χρησιμοποιήθηκαν γονείς που ταυτόχρονα είναι και εκπαιδευτικοί του σχολείου) και μαθητών προχωρήσαμε στην επόμενη φάση. Οι γονείς, με έγγραφο σημείωμα που στάλθηκε μέσω των μαθητών, κλήθηκαν να επισκεφθούν συγκεκριμένη διαδικτυακή διεύθυνση και να συμπληρώσουν το ψηφιακό ερωτηματολόγιο. Παράλληλα επιλέχθηκαν οι Δ΄ και η ΣΤ΄ τάξη ως επαρκές και αντιπροσωπευτικό δείγμα (μεσαία και μεγάλη τάξη, αποφασίστηκε να μη συμμετέχουν μαθητές μικρότερων τάξεων αφού θα μπορούσε να αμφισβητηθεί η ωριμότητα των απαντήσεων). Ζητήθηκε από τους μαθητές κατά τη διάρκεια του μαθήματος της Πληροφορικής να αφιερώσουν λίγα λεπτά, σε εθελοντική βάση, για το σκοπό αυτό.

Για την εξαγωγή συμπερασμάτων σημαντικό ρόλο έπαιξαν οι απόψεις των εκπαιδευτικών, όπως αυτές εκφράστηκαν στις παιδαγωγικές συναντήσεις του σχολείου καθώς και η εμπειρία μας από τη διοικητική διαχείριση των ομίλων.

Αποτελέσματα

Πραγματοποιήθηκαν συνολικά 39 καταχωρήσεις ερωτηματολογίων από γονείς και 65 από μαθητές. Παρακάτω παρατίθενται και αναλύονται τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου των γονέων.

Συμμετοχή σε ομίλους

Στην ερώτηση «1. Σε ποια τάξη φοιτά ο μαθητής του οποίου είστε γονέας;» το μεγαλύτερο ποσοστό προέρχεται από την Δ' τάξη (42%) και ακολουθούν η Ε' (23%), η ΣΤ' (19%), η Γ' (13%) και η Β' (3%). Ακολουθούν τα αποτελέσματα των υπόλοιπων ερωτήσεων σχετικά με τη συμμετοχή στους ομίλους.

Πίνακας 1. Απαντήσεις στις ερωτήσεις 2 και 3.

1. Το παιδί σας παρακολουθεί κάποιον όμιλο;	Απαντήσεις	Ποσοστό	2. Στην αρχή της χρονιάς σκεφτήκατε να συμμετάσχει το παιδί σας σε κάποιους ομίλους;	Απαντήσεις	Ποσοστό
Όμιλος φιλαναγνωσίας	6	13%	Όμιλος φιλαναγνωσίας	10	16%
Όμιλος λογοτεχνίας	2	4%	Όμιλος λογοτεχνίας	1	2%
Όμιλος Εικαστικών	5	11%	Όμιλος Εικαστικών	7	11%
Όμιλος Γεωγραφίας	2	4%	Όμιλος Γεωγραφίας	2	3%
Όμιλος Πληροφορικής	2	4%	Όμιλος Πληροφορικής	3	5%
Όμιλος Εικαστικών Τεχνών και Ελεύθερης έκφρασης	4	9%	Όμιλος Εικαστικών Τεχνών και Ελεύθερης έκφρασης	9	14%
Όμιλος Μουσικής	4	9%	Όμιλος Μουσικής	6	9%
Όμιλος Αγγλικής Γλώσσας	6	13%	Όμιλος Αγγλικής Γλώσσας	7	11%
Όμιλος Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης (Πινγκ-Πονγκ)	4	9%	Όμιλος Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης (Πινγκ-Πονγκ)	7	11%
Όχι, δεν παρακολούθησε κάποιο όμιλο	10	22%	Όμιλος Αθλητισμού-Ολυμπιακών Αθλημάτων	4	6%
			Όμιλος Ιστορίας των Μαθηματικών	3	5%
			Όμιλος Ποίησης	1	2%
			Όμιλος Επεξεργασίας & παραγωγής κειμενικών ειδών	3	5%

Πίνακας 2. Απαντήσεις στις ερωτήσεις 4 και 5.

4. Γιατί διαλέξατε να συμμετέχει σε κάποιο όμιλο;	Απαντήσεις	Ποσοστό	5. Γιατί δεν δηλώσατε συμμετοχή σε κάποιον όμιλο	Απαντήσεις	Ποσοστό
Μου άρεσε το θέμα	4	14%	Δήλωσαμε, αλλά ο όμιλος δεν λειτούργησε	1	8%
Άρεσε το θέμα στο παιδί μου	17	61%	Δεν βρήκαμε κάτι που να μας ενδιαφέρει	1	8%
Το παιδί μου είναι πολύ καλός-καλή σε αυτό	2	7%	Δεν είχαμε αρκετή ενημέρωση	0	0%
Το παιδί μου χρειάζεται βοήθεια σε αυτό το μάθημα	1	4%	Δεν μας βόλευαν οι ώρες	11	85%
Βόλευε το πρόγραμμά μου	1	4%	Δεν το βρήκαμε σημαντικό	0	0%
Πίστευα πως θα βοηθήσει το παιδί μου στα μαθήματα	3	11%			
Πίστευα πως θα βοηθήσει το παιδί μου στις εξετάσεις για το γυμνάσιο	0	0%			

Πίνακας 3. Απαντήσεις στην ερώτηση 6.

6. Το επόμενο σχολικό έτος θα θέλατε το παιδί σας να παρακολουθήσει κάποιον όμιλο;	Απαντήσεις	Ποσοστό
Όμιλος φιλιαναγνωσίας	4	6%
Όμιλος λογοτεχνίας	4	6%
Όμιλος Εικαστικών	6	9%
Όμιλος Γεωγραφίας	2	3%
Όμιλος Πληροφορικής	8	11%
Όμιλος Εικαστικών	5	7%
Όμιλος Μουσικής	8	11%
Όμιλος Αγγλικής Γλώσσας	8	11%
Όμιλος Αθλητισμού	13	19%
Όμιλος προετοιμασίας για τις εξετάσεις του γυμνασίου	9	13%
Όμιλος προετοιμασίας για τα μαθήματα του σχολείου	3	4%

Οι απόψεις μας για το θεσμό των ομίλων

Στη συνέχεια οι απόψεις των γονέων αξιολογήθηκαν βάσει κλίμακας Likert 4 βαθμίδων (4: Συμφωνώ απόλυτα – 1: Διαφωνώ απόλυτα και 0: Δεν έχω άποψη). Τα αποτελέσματα των απαντήσεων συνοψίζονται παρακάτω.

Πίνακας 4. Απαντήσεις στις ερωτήσεις 7 έως 12.

Ερώτηση	Συμφωνώ Απόλυτα	Συμφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ Απόλυτα	Δεν έχω Άποψη
7. Στον όμιλο πρέπει να γίνονται πράγματα που βοηθάνε τους μαθητές να καταλάβουν καλύτερα το μάθημα του σχολείου.	12 (31%)	11 (28%)	13 (33%)	2 (5%)	1 (3%)
8. Ο δάσκαλος ή η δασκάλα έχει την αποκλειστική ευθύνη για το πόσο καλή είναι η εργασία που γίνεται στον όμιλο.	14 (36%)	17 (44%)	7 (18%)	0 (0%)	1 (3%)
9. Ο μαθητής, για να τα καταφέρνει καλά στον όμιλο, πρέπει να προετοιμάζεται και στον ελεύθερό του χρόνο.	3 (8%)	5 (13%)	18 (46%)	13 (33%)	0 (0%)
10. Οι όμιλοι είναι για τα παιδιά του έχουν κάποιο «ταλέντο».	1 (3%)	2 (5%)	24 (62%)	10 (26%)	2 (5%)
11. Τα πράγματα που γίνονται στον όμιλο πρέπει να αναπτύσσουν / επεκτείνουν τα ενδιαφέροντά του μαθητή.	22 (56%)	17 (44%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
12. Ο μαθητής πρέπει να αφιερώνει με ευχαρίστηση τον ελεύθερο χρόνο του στον όμιλο – αλλιώς δε χρειάζεται να συμμετέχει.	17 (44%)	19 (49%)	2 (5%)	1 (3%)	0 (0%)

Ο όμιλος- όμιλοι που παρακολούθησε το παιδί μου

Πίνακας 5. Απαντήσεις στις ερωτήσεις 13 έως 15.

Ερώτηση	Συμφωνώ Απόλυτα	Συμφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ Απόλυτα	Δεν έχω Άποψη
13. Ο όμιλος είναι περίπου όπως τον περιμένατε.	5 (19%)	19 (70%)	1 (4%)	1 (4%)	1 (4%)
14. Ο μαθητής πρέπει να αφιερώνει με ευχαρίστηση τον ελεύθερο χρόνο του για τη συμμετοχή του στον όμιλο.	14 (52%)	11 (41%)	2 (7%)	0 (0%)	1 (3%)
15. Τα πράγματα που γίνονται στον όμιλο αναπτύσσουν τα ταλέντα των μαθητών πάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενο	6 (22%)	16 (59%)	0 (0%)	2 (7%)	3 (11%)

Συζήτηση

Στην έρευνα συμμετείχαν κυρίως γονείς των οποίων τα παιδιά συμμετείχαν στους ομίλους (78%, έναντι 22% που τα παιδιά τους δεν συμμετείχαν). Το ενδιαφέρον στους ομίλους που τελικά λειτούργησαν είναι σχετικά ισοκαταναμημένο (9-16% στους γονείς, οι προτιμήσεις για κάθε όμιλο).

Κύριο κριτήριο για την επιλογή ομίλου είναι η επιθυμία των μαθητών (61% στους γονείς). Το παραπάνω επιβεβαιώνεται από το ότι οι πιο «μαθησιακοί» όμιλοι που θα μπορούσαν να έχουν σχέση με την προετοιμασία των μαθητών και τις εξετάσεις συγκέντρωσαν πολύ λίγες προτιμήσεις (Μαθηματικά, 5% στους γονείς, Γλώσσα 5% στους γονείς). Εξάλλου μόνο το 4% των γονέων επιθυμούν τη λειτουργία ομίλου προετοιμασίας για τα μαθήματα του σχολείου.

Αντίφαση, ωστόσο, επισημαίνεται στις απαντήσεις στην ερώτηση 7: «Στον όμιλο πρέπει να κάνουμε πράγματα που μας βοηθάνε να καταλάβουμε καλύτερα το μάθημα του σχολείου», όπου το 59% των γονέων απαντά θετικά. Προφανώς είναι κατανοητό από όλους ότι η διαθεματική και διεπιστημονική προσέγγιση του «μαθήματος» των ομίλων βοηθά τον μαθητή να αναπτύξει μαθησιακές δεξιότητες που του είναι χρήσιμες σε όλο το φάσμα της μαθησιακής διαδικασίας. Οι γονείς δίνουν μεγάλη βαρύτητα στην ευχαρίστηση που αντλούν από τη συμμετοχή στους ομίλους τα παιδιά τους (91%). Θεωρείται πως οι όμιλοι ανέπτυξαν τα talέντα των μαθητών (81% γονείς).

Ένα μέρος των γονέων ζητούν να λειτουργήσει όμιλος προετοιμασίας για τις εξετάσεις (14%). Την παραπάνω απάντηση δίνουν γονείς της Δ' και Ε' τάξης φανερώνοντας την ανησυχία τους για το τι θα αντιμετωπίσουν την επόμενη ή τη μεθεπόμενη σχολική χρονιά. Αντίθετα, το παραπάνω ποσοστό στους μαθητές είναι πολύ χαμηλό (4%). Όλοι οι μαθητές που ζητούν τη λειτουργία ομίλου προετοιμασίας για τις εξετάσεις είναι μαθητές της ΣΤ' τάξης, που την χρονική στιγμή που γίνεται η έρευνα έχουν αρχίσει να ανησυχούν για τις επερχόμενες εξετάσεις.

Συνοψίζοντας, θεωρούμε ότι η λειτουργία των ομίλων στο ΠΣΠΠ το σχ. Έτος 2013-2014 ήταν επιτυχής. Οι όμιλοι που λειτούργησαν δεν παρουσίασαν διαρροή μαθητών, ολοκλήρωσαν τη θεματολογία τους και πραγματοποίησαν τον προβλεπόμενο αριθμό συναντήσεων. Σαφής από την έρευνα είναι η ικανοποίηση γονέων γενικά για το θεσμό αλλά και για κάθε όμιλο, ειδικά αφού οι προτιμήσεις για την επόμενη σχολική χρονιά κυμαίνονται στα περσινά ποσοστά. Ικανοποίηση για την λειτουργία τους εξέφρασαν και οι εκπαιδευτικοί στις παιδαγωγικές συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν και εξέφρασαν την διάθεση να συνεχίσουν και το επόμενο σχολικό έτος.

Συμπεράσματα

Από την παρούσα έρευνα εντοπίστηκε ποσοστό μαθητών που δεν μπόρεσε να συμμετάσχει στους ομίλους γιατί «δεν βόλεψε η ώρα», λόγω των εξωσχολικών δραστηριοτήτων κάθε μαθητή. Σκόπιμο θα ήταν, οι όμιλοι να προκηρύσσονται όσο το δυνατό νωρίτερα ώστε να βοηθιέται ο οικογενειακός προγραμματισμός. Αυτό βέβαια προϋποθέτει έγκαιρη στελέχωση των σχολείων σε προσωπικό ώστε να καταρτίζεται άμεσα το Ωρολόγιο Πρόγραμμα που βρίσκεται σε συνάρτηση με τη λειτουργία των ομίλων. Πρέπει επίσης να υπολογιστεί και το επιπλέον κόστος. Η λειτουργία των ομίλων εκτός των άλλων προϋποθέτει τη διάθεση διδακτικού ωραρίου που αναλογεί σε κάθε εκπαιδευτικό. Είναι διατεθειμένη η Πολιτεία αυτή την εποχή να διαθέσει διδακτικές ώρες; Η απάντηση μπορεί να δοθεί από το διαφαινόμενο όφελος, την ικανοποίηση των γονέων και την αντικατάσταση «εξωσχολικών δραστηριοτήτων» που έχουν κόστος για τους γονείς.

Τέλος, από τη συζήτηση με τους εκπαιδευτικούς και την εμπειρία μας ως διοικητικά στελέχη του σχολείου είναι σαφές ότι το κόστος λειτουργίας των ομίλων είναι σημαντικό για το ταμείο του σχολείου. 140 μαθητές είναι ένα ακόμα σχολείο, θα πρέπει να προβλεφθεί πρόσθετη χρηματοδότηση για το σχολείο ώστε να θεωρούνται οι όμιλοι ως επιπλέον τάξεις.

Θεωρούμε ότι ο θεσμός των Ομίλων αποτελεί τη σημαντικότερη καινοτομία του Ν. 3966/11 που μπορεί να γενικευτεί σε όλα τα Σχολεία Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης. Εισάγεται στην εκπαίδευση ξεκινώντας από τα Πρότυπα και Πειραματικά Σχολεία. Μπορεί να αποτελέσει πυρήνα ανάδειξης ιδιαίτερων ταλέντων αλλά και μέσο αντιμετώπισης ανισοτήτων. Ο συγκερασμός αυτός μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την εφαρμογή μιας βασικής αρχής της δημόσιας εκπαίδευσης:

«Το γνήσιο δημοκρατικό καθεστώς, δεν προορίζεται ούτε συμφέρον έχει να συμπίεσει και να πνίξει, αλλά ν' απελευθερώσει και ν' αναφτερώσει τα εκλεκτά άτομα, τις εξέχουσες προσωπικές δυνάμεις που βρίσκονται μέσα στο κοινωνικό σώμα.»

Η δέσμευση και ο περιορισμός έρχεται κατόπι, σε μια άλλη περιοχή συνθηκών του συλλογικού βίου: η Δημοκρατία δεν ανέχεται το «προνόμιο» των ολίγων όταν τούτο αναιρεί την αδαμάντινη αρχή της: ίσες ευκαιρίες για όλους» (Παπανούτσος, 1965).

Αναφορές-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Allan, K., L. (2007). Excellence: a new keyword for education? *Critical Quarterly*, 49 (1), pp. 54-78.
- Donaldson, S.I., & Lipsey, M.W. (2006). Roles for theory in evaluation practice. In I. Shaw, J. Greene, & M. Mark (Eds.), *Handbook of Evaluation*. Thousand Oaks: Sage
- Chen, H.-T. (2005). *Practical program evaluation: Assessing and improve planning, implementation, and effectiveness*. Thousand Oaks, CA: Sage
- Harvey, L. and Green, D., (1993). Defining quality. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 18 (1), pp. 9-34.
- House, E. R. (2003). Evaluation theory. In T. Kellaghan & D. L. Stufflebeam (Eds.), *International handbook of educational evaluation* (pp. 9–14). Boston: Kluwer Academic
- OECD (2011). *Strong performers and successful reformers in education: Policy advice for Greece*. Paris: OECD
- Βεργίδης, Δ. (2001). Η συμβολή της αξιολόγησης στην εκπαιδευτική πολιτική, στο: *Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Σχολείου: Εκπαιδευτική Αξιολόγηση; Πώς;, Αθήνα, Μεταίχμιο*, 40-60.
- Βέρδης, Α. (2001). Αξιολόγηση, εκπαιδευτικό έργο, ποιότητα: Αποσαφηνίσεις και συσχετίσεις, στο: *Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων: Εκπαιδευτική Αξιολόγηση; Πώς;, Αθήνα, Μεταίχμιο*, 97-106.
- Καρύδας, Α. (2013), *PEDAGOGY theory & praxis*, 8/2013.
- Νόμος 3966/2011 (2011). Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις. ΦΕΚ 118 Α', 24.05.2011.
- Παπανούτσος, Ε. Π. (1965). *Αγώνες και αγωνία για την Παιδεία*, Ίκαρος, Αθήνα.
- Σολομών, Ι. (επιμ.) (1999). *Εσωτερική Αξιολόγηση και προγραμματισμός του Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα: Ένα πλαίσιο εργασίας και υποστήριξης*, Αθήνα, Τμήμα Αξιολόγησης, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.